

kerkBLAD

REMONSTRANTEN ROTTERDAM GELOOF BEGINT BIJ JOU jaargang 105 NUMMER 8 juni 2020

LEVENsverhalen

m

Mijn leermeester aan het Remonstrants Seminarium en ook die van Koen en Christiane was prof. dr. Elze

Jan Kuiper (1929-2006). In de theologie leerde hij ons de juiste vragen te stellen (de antwoorden waren niet zo belangrijk). Hij gaf ons een warm, pastoraal gevoel mee. Aan alles merkte je dat de mens hem interesseerde. De mens met zijn vele vragen. De mens met zijn zorgen. Elk mens heeft een verhaal en als predikant moet je dat verhaal proberen te lezen. De ware oefening zit in het lezen van literatuur, in het bijzonder (auto)biografieën. Remonstrantse preken getuigen vaak van grote belangstelling voor literatuur, muziek en filosofie. Hoe ingewikkelder het is en hoe lastiger te begrijpen, hoe beter het is. Kijkt u maar naar de filmpjes met de kerkdiensten. We luisteren niet naar de Music for the Millions, maar we horen Arvo Pärt twee keer achterelkaar voorbijkomen. Reuzeboeiend natuurlijk, maar niet direct toegankelijk. Zo is het ook met de boeken die we bespreken in onze kerkdiensten. Zelf heb ik daar minder mee. Ik vind het niet erg als een boek prettig leesbaar is, als de schrijver een verteller is, die gewoon een mooi verhaal vertelt. Het mag onderhoudend zijn! Onleesbaarheid is geen pré (dacht ik toen ik het overlijdensbericht van Umberto Eco las...). Ter zake. Recentelijk las ik dit mooie

*Levensverhalen
zijn niet waar
maar het worden
ware verhalen
doordat de schrijver
ze aanpakt.*

boekje van Rudolf Geel. Hij is een schrijver met een groot oeuvre op zijn naam, die eigenlijk nooit is doorgebroken. Vele titels voor de liefhebber. Misschien is zijn werk te toegankelijk. Dat is verdacht! In dit boekje schrijft hij autobiografische verhalen. Maar hij mijmert ook over hoe je als schrijver altijd de geschiedenis naar je hand zet. Levensverhalen zijn niet waar, maar het worden ware verhalen, doordat de schrijver ze aanpakt. Het had zo gegaan kunnen zijn. Of het was nog beter, als het zo was gegaan. Het is zeer leesbaar. Ik kan het boek echt aanraden voor wie iets leuks wil lezen en er ook nog over wil nadenken. Echte vraag: wat is ons levensverhaal? ■

Tjaard Barnard

Rudolf Geel

Kopij U kunt uw kopij voor dit kerkblad aanleveren uiterlijk maandag 22 juni 2020 via kerkblad@remonstrantenrotterdam.nl
Verschijningsdatum vrijdag 3 juli 2020]

Redactie Tjaard Barnard, Titus van Hille, Martine van Liempt-van Houten.

Correctie Dolf van Wingerden.

Vormgeving Marjorie Specht, ontwerpkantoor.nl

Drukwerk Drukkerij G.B. 't Hooft bv.

Abonnement € 30 per jaar

Belangstellenden kunnen zich abonneren op Kerkblad Remonstranten Rotterdam. Opgave bij het kerkkantoor.

Kerkkantoor Museumpark 3, 3015 CB Rotterdam.

Voorlopig alleen bereikbaar via e-mail:

administratie@remonstrantenrotterdam.nl

Betalingen en giften Kerkelijke bijdragen kunt u overmaken op NL23 INGB 0000 1707 14 t.n.v. Remonstrantse Gemeente Rotterdam, o.v.v. 'bijdrage + jaartal'.

Bij bijzondere giften graag het doel vermelden.

Diaconale giften kunt u overmaken op NL55 INGB 0000 2251 37 t.n.v. Diaconie Remonstrantse Gemeente Rotterdam o.v.v. het doel.

Adreswijzigingen Wij verzoeken u bij verhuizing een adreswijziging naar het kerkkantoor te zenden.

Vriendelijk dank voor uw medewerking.

Ziekenhuisopname Wanneer u bij opname in het ziekenhuis bezoek van de predikant wenst, vragen wij u de wijkpredikant daarvan in kennis te stellen.

Begrafenis en crematie Wanneer u dat wenst, spreken de predikanten bij een uitvaart of leiden zij een afscheidsdienst. Wilt u er aan denken pas de definitieve afspraken met de begrafenisondernemer te maken als u weet of uw predikant op dat moment ook kan?

Predikanten

Tjaard Barnard • Glasblazerij 42 • 2993 CM Barendrecht • 06 5882 0686

Koen Holtzapffel • Willem Nagellaan 23 • 3054 BV Rotterdam • 010 418 6913

Tijdens het studieverlof van Koen Holtzapffel neemt, indien nodig, Tjaard Barnard waar.

Contactpersonen Breda

Lex van Beek
vanbeek.alexander@gmail.com • 06 2727 6636
 Jennie van Dorp
jennievandorp@hetnet.nl • 06 2181 3858

Contactpersonen Rotterdam

Tjaard Barnard
barnard@remonstrantenrotterdam.nl • 06 5882 0686
 Koen Holtzapffel
holtzapffel@remonstrantenrotterdam.nl • 010 418 6913
 Sity Gerrits
sityg18@hetnet.nl • 010 456 4762

h

Het is maar goed, dat we ons blad in deze woelige tijden vaak maken. Schreven we twee weken geleden nog over hoe de diensten

pas in augustus konden gaan beginnen, nu denken we er al weer over om eerder te beginnen. Houdt u de digitale bronnen goed in de gaten. Abonneert u zich op de kerkBRIEF (elektronische nieuwsbrief) of de Facebookpagina van de Remonstranten in Rotterdam. De landelijke diensten lijken (we weten het nog niet zeker) te stoppen na de dienst in Breda door Koen Holtzapffel op 28 juni. Daarna gaan we zelf weer wat doen. We houden u op de hoogte! En wilt u iets weten, schroom dan niet, een van de contactpersonen te bellen! ■

Tjaard Barnard, Titus van Hille en Martine van Liempt-van Houten

IN MEMORIAM LEO DE WAAL

O

Op donderdag 4 juni overleed Leo de Waal. Vorig jaar juni blikte hij ter gelegenheid van zijn honderdste verjaardag in

dit blad terug op zijn leven. Zijn tijd als gijzelaar in Sint- Michielsgestel kwam ter sprake, zijn 60-jarig huwelijk met Jopie Bogaardt en ook zijn opgetekende levensverhaal met als titel 'Het gelukkige leven van een bemoeial'. Hierin schetst De Waal ook zijn bemoeienis met de Rotterdamse remonstranten, als lid en als voorzitter van de Kerkenraad (1963-1975). Als voorzitter leidde hij de lastige gesprekken met doopsgezinden en vrijzinnig hervormden over het samengaan in één gebouw. Het ging uiteindelijk niet door. De Waal leidde de vergaderingen deskundig, met wijsheid, humor en vaardige voorzittershand. Nadien is hij de remonstranten altijd trouw gebleven. Als voorzitter van de Vereniging Remonstranten Waakt en Weegt was hij een luis in de pels voor de beleidsorganen, die wel een erg politieke koers insloegen. Agnost van huis uit sprak het vrije geloof hem aan. Tot het laatst bezocht De Waal de diensten in Termaat, waar hij vele jaren een eigen gebed uitsprak bij de Kerstviering. We verliezen in Leo een zeer toegewijd en wijs remonstrant. Zijn gedachtenis zij tot een zegen. ■

u

U las het wellicht reeds, maar de laatste digitale dienst die door de landelijke remonstranten wordt georganiseerd,

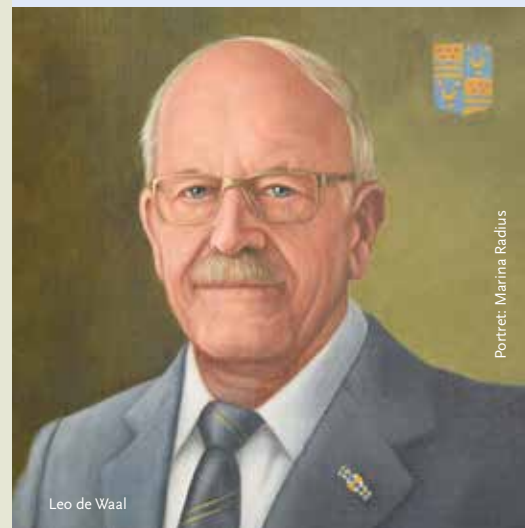
komt op 28 juni uit Breda. Voor mij ook bijzonder, want de laatste dienst waarin ik voorging voor de coronacrisis uitbrak, was ook in Breda, op 23 februari. Het was koud, nat en stormachtig. Amerikaanse vrienden vergezelden ons. Zij wilden per se het Kindercarnaval van die zondagmiddag meemaken. Maar door de storm werd alles afgelast en gingen wij uiteindelijk maar naar een museum in Dordrecht. Achteraf spreek je dan van geluk. Ik zal daar zeker even aan terugdenken bij de opnames in Breda. Ongetwijfeld hebt u ook verhalen over wat u in coronatijd overkomen is. Positief en helaas ook verdrietig. Ik hoop zeer dat we over niet al te lange tijd elkaar weer kunnen ontmoeten. ■

Koen Holtzapffel

VIRTUELE koffie

Elke zondag in juni van 11.15 tot 12.00 uur! Tot we elkaar weer in de kerk zien, organiseer ik wekelijks een koffiemomentje via Skype. Stuur een e-mail naar tjaardbarnard@hotmail.com en u ontvangt een uitnodiging waarop u moet klikken (en dan de verdere instructies op het scherm volgen). Komt u ook? ■

Tjaard Barnard

Leo de Waal

De komende weken kunt u via onze website (rotterdam.remonstranten.nl) de digitale kerkdiensten vinden.

21 juni
dr. Pieter Korbee
vanuit Alkmaar

28 juni
dr. Koen Holtzapffel
vanuit Breda

Preek digitale kerkdiensten thuisgestuurd

Wie digitaal niet zo vaardig is om deze kerkdiensten op de computer te kunnen bekijken, kan de preek thuisgestuurd krijgen. Neemt u in dat geval contact op met Sity Gerrits, 010 456 4762.

LEVEN MET DE CORONA-CRISIS

Mondkapje verplicht in het OV

'Ah, hier moet ik er uit.'

Tekening: Titus van Hille

GLASMOZAÏEKEN IN DE KERK (4) *De leeuwenkop voor de deugd moed*

i

In de glasmozaïeken van Facchina wordt de moed uitgedrukt door een prachtige, gestileerde leeuwenkop. De leeuw als symbool voor moed en daadkracht komt ons niet onbekend voor. Denk maar aan ons landswapen en dat van veel andere landen.

In de Bijbel, waarin de leeuw 130 keer voorkomt, wordt een aantal malen naar het karakter van de leeuw verwezen.

In Genesis 49:10 geeft Jakob (Israël) aan Juda, zijn vierde zoon, de boodschap over zijn toekomst mee dat hij de voornaamste zal zijn van al zijn zonen, na Juda's moed, daadkracht en macht in 49:9 met een leeuw te hebben vergeleken:

Foto: Anton Doornhein

'Sterk als een jonge leeuw ben jij, je verovert je prooi, mijn zoon, en keert naar je leger terug.

Juda gaat liggen als een leeuw, vol majesteit vlijt hij zich neer – wie zou hem durven wekken?'

De stam Juda zal de belangrijkste stam zijn. Niet gek dus dat David en vervolgens Jezus uit de stam Juda voortkomen. In 2 Samuel 17:10 heet het: *'Zelfs wie zo dapper is als een leeuw zal sidderen [...]*

Spreuken 30:30 ten slotte geeft de volgende beschrijving: *'De leeuw, hij is de koning der dieren, en deinst voor niets terug.'* Een leeuwenkop is dus wel het juiste symbool voor moed!

Titus van Hille

DE LEEUW IN ons landswapen

w

Wat mij opvalt: in ons deel van de wereld hebben helemaal geen leeuwen geleefd, dus zo bezien lag het niet voor de hand, voor ons landswapen een leeuw te kiezen. De herkomst hiervan ligt in de late middeleeuwen, toen het huis Nassau (evenals andere westerse edelen en koninkrijken) de leeuw in zijn wapen ging gebruiken. Mogelijk maakten zij tijdens de kruistochten in Palestina kennis met de leeuw en zijn karakter.

Titus van Hille

DE KERK ALS ansichtkaart

Hier rechts ziet u het kerkgebouw omstreeks 1915. Er zijn in 1909 wijzerplaten en uurwerken geplaatst, die eigendom zijn en blijven van de burgerlijke gemeente. Ondanks dat er ook galmborden zijn aangebracht, duurt het nog tot 1934, voordat er drie luidende klokken in de toren worden gehangen.

ACTIEF in coronatijd

i

In 2005 werd ons huwelijk ingezegend door Christiane Berkvens-Stevelinck. Samen hebben wij vijf zonen.

Adri komt uit Middelburg. Lidy is in Eindhoven geboren in een remonstrants nest en werd in 1951 gedoopt door ds. Henk de Kievid. Lidy heeft de Academie St. Joost in Breda gedaan en is in deze stad blijven hangen. Adri is bij Lidy in 2004 komen wonen.

Puzzelstukjes De coronatijd begon op een heel speciale manier.

Op 9 maart kreeg Adri te horen wie zijn vader was. Zijn moeder had nooit wat gezegd. Het was de uitslag van een DNA-test. De vader van Adri bleek een van de bevrijders van Zeeland te zijn, Marcel Madec uit Brest, Bretagne. Een Fransman! Dit was onverwacht, want Adri had gedacht dat het een Canadees was of iemand van de Irene Brigade. Voor de documentaire Oorlogskinderen gingen wij op 13 maart naar Bretagne om de familie te ontmoeten. Adri's vader is in 2010 op negentigjarige leeftijd overleden. Hij had een kleinzoon, die wij graag wilden ontmoeten. Diens moeder, Adri's halfzus, was helaas al in 2016 overleden. Het waren emotionele momenten. Aan het graf vielen de puzzelstukjes in elkaar. Heel bijzonder was dat Adri zijn zoon Marcel genoemd heeft, onbewust naar zijn vader.

Tijd voor bezinning Op 15 maart ging Frankrijk dicht. In het hotel was er zelfs geen ontbijt meer. De wegen terug naar Nederland waren doodstil. Thuis begon Adri aan zijn zoektocht op internet naar het verleden van zijn vader. Er was genoeg te vinden, want Marcel Madec was een oorlogsheld! Corona gaf tijd voor bezinning. Tijd om op te ruimen, tijd om in het verleden te duiken. Dat deed Lidy. Zij heeft de opleiding grafologie gedaan en moest nog haar scriptie schrijven. Door haar drukke vrijwil-

ligerswerk kwam het er eerder niet van. Het onderwerp is 'Creativiteit in het handschrift' en dan met name in de handschriften van haar familie van vaderskant, te beginnen bij twee overgrootvaders. Boeiend materiaal! In brieven, karakters van eerdere generaties lezen, daarbij bedenkend, wat die mensen hebben gedaan, twee oorlogen meemaakt en een

Corona gaf tijd voor bezinning. Tijd om op te ruimen, tijd om in het verleden te duiken.

Spanse-griepgolf overleefd. Wat heeft de mens in die 150 jaar bezield om de aarde zo om zeep te helpen?

Ons vrijwilligerswerk, bij 'Het Gele Huis in Princenhage', huis in de geest van Vincent van Gogh, lag in het begin stil. Vincent kwam veel in Princenhage bij zijn oom Cent, die hier een galerie had. Hij kreeg hier zijn eerste schilderkist en leerde kunstenaars kennen. Hij had een droom om een ontmoetingscentrum voor kunstenaars te stichten in Arles in 'Het Gele Huis'. Wij verwezenlijkten die droom hier en het werd een succes in het dorp waar oom Cent en grootvader Vincent van Gogh, dominee van de Grote Kerk, begraven liggen! Momenteel zijn wij genoodzaakt, al onze activiteiten online te doen. We hebben iedere donderdagavond een Zoomsessie. Als je nieuwsgierig bent, kijk dan op onze website: www.hetgelehuisinprincenhage.com

Lidy Meier en Adri Goedegebuure uit Breda

en vraag onze nieuwsbrief aan. Vincent zou met zijn tijd zijn meegegaan en hij zou waarschijnlijk ook onze remonstrantse vrijzinnigheid hebben omarmd als hij nu zou leven. ■

advertentie

Wij zijn gewoon open en volgen de richtlijnen van het RIVM!

U kunt ook telefonisch of per e-mail bestellen! Eventuele bezorging in overleg.

**OOSTERBOEKHANDEL
J. Amesz**

Voorschoterlaan 145
(vlakbij Oostzeedijk)

Telefoon: 010-4123638

e-mail: info@amesz-boekhandel.nl

PERSONALIA

overleden: L. de Waal

*Wij dragen hem op aan
Gods eeuwige liefde.*